

gozdna drevesa. Umetno pomlajevanje je razširjeno zlasti na veleposestvih, kjer se goje mlada gozdna drevesa v posebnih gozdnih drevesnicah ter zasajajo golice, ki so nastale po vsakokratni izvršeni goli sečnji. Sejenje ima prednost pred setvijo in sicer zato, ker se setev čestokrat slabo obnese. Seme radi zalezujejo ptiči in miši, nežna drevesca pa zadržijo pleveli, ali jih uničijo vročina in mraz. Vrh tega se zasejano drevje razvije na posameznih mestih pregosto, na drugih pa prereditko, kar je treba kasneje popravljati. Sajeni gozdi se razvijajo hitreje in enako mernost, nego sejani. Zatorej se odločimo vselej rajši za saditev gozdov, ki je osobito na neugodnih tleh edino mogoči način umetnega pomlajevanja.

Ivan Štampar, ekonom graščine Ormož.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Samoradikalna vlada se zelo boji opozicijskega bloka ali skupnega nastopa in zveze vseh strank, ki so v opoziciji. Radikali bi radi na zvišanje in lažnive načine razdvojili Hrvate in Slovence, a vse to je popolnoma brezuspešno. Večjo zapreko pravi in trdni opozicijski zvezi tvorijo sami demokrati in sicer Pribečevićeva skupina.

Demokratom ni toliko za spremembo ustave, kakor za politično moč in za vlado. V svoji slepi strasti in vnemi za centralizem gre zlasti Pribečevićeva struja s svojim slovenskim prirekom tako daleč, da raje dela proti svoji lastni stranki, in tako hotoma in vedno tvori za radikalni velesrbski režim dobrodošlo rezervo. Nobenega dvoma ne more biti več o tem, da je Pribečević s svojimi slovenskimi pristaši glavni vzrok, da pogajanja za opozicijski blok ne napredujejo tako, kakor bi bilo treba in kakor bi bilo lahko, in danes je gotovo, da bi Pribečević s svojo zvesto četo takoj prestopil k radikalom in tako zlezal v vlado, čim bi se stvoril proticentralistično pobarvan opozicijski blok.

Vlada pa vkljub temu, da še ni nastopila proti njej prava in močna zveza, nima več varnih tal pod seboj. Radikalni poslanci, kmetje iz Srbije so vedno bolj ogorčeni proti samovolji ministrov. Tudi Džemijetovci se puntajo ter grozijo, da za same prazne obljube ne bodo več podpirali vlado, vrhu tega so se pa še na dvoru začeli vznemirjati nad korupcijo ter vsakovrstno zlorabo državne moči za raznovrstne trgovske posle. Posebno se zameri Pašiču, da je vzel s seboj v Rim, kjer je podpisal italijansko-jugoslovansko pogodbo, svojo hčer Dare, ki je znana kot zelo spretna trgovka ter je gotovo tudi dobro izrabila to potovanje.

Ko se na eni strani dviga vedno večji odpor proti zlorabam državne oblasti in raznim umazanim kupčijam, se pa na drugi strani združujejo največji koristolovci pod praporom zagrnjenega velesrbsstva. Tako sta bivša ministra dr. Lazar Marković in dr. Velizar Jančević, ki sta morala odstopiti radi prevelike korupcije, med ustanoviteli novega lista »Beograd«, ki naznanja, da se hoče boriti za nadvlado srbsstva in pravoslavja v državi, za vseodločujočo monarhijo in proti odločevanju ljudstva. »Beograd« smatra celo državo za razširjeno Srbijo ter brezobzirno tepta vse to, kar je Hrvatom in Slovincem ustavno in tudi drugače slovesno obljubljeno.

Vlada je skušala že predložiti načrt novega zakona o srednjih šolah, ki se bo kmalu začel razpravljati v zakonodajnem odboru. Pri tej priliki je treba poudariti, da ima vsak količnik napredni parlament v te svrhe poseben prosvetni odbor. Kar se vladnega načrta samega tiče, bo še veliko prilike o njem govoriti, zaenkrat pa bodi povedano, da veže vse srednješolske vrste v državi brez vsakega ozira na razvoj in potrebe posameznih pokrajin in tudi brez ozira na posebne učne smote. Privatnim srednjim šolam se hoče zadati smrtni udarec. Sploh je tudi ta zakon nestvor centralizma, velesrbsstva in radikalne nekulturnosti.

Zemljoradniški klub je sklenil predlagati proti bivšemu ministru za pravosodje dr. Lazi Markoviću obtožnico zaradi sledečih afer: 1. Prodaja sladkorne tovarne na Čukarici. 2. Zaradi kaznivske afere v Topčideru. 3. Tisk vojnoodškodninskih obveznic brez licitacije. 4. Koncesija za tvornico špirita v Novem Vrbasu. 5. Dvig sekvestra nad lastnino neke budimpeštanske banke in 6. Delitev zemlje v njegovem volilnem okrožju. — Ta predlog zemljoradniškega kluba je zanimiv že zato, ker je prvi predlog te vrste, odkar obstoji kraljevina SHS, drugi pa zato, ker so dali vzpodbudo zanj radikalni poslanci-kmetje in ker je sklenjeno, da ga cela opozicija obvezno podpira.

PRIZNANJE RUSIJE.

Anglija je pod novo delavsko vlado uvidela, da se od Rusije za priznanje ne more zahtevati kako plačilo, — in 1. t. m. je bila sovjetska Rusija od Anglije brez-pogojno priznana.

Sovjeti so priznanje kajpada sprejeli z velikim zadovoljstvom in je smatrajo za največji uspeh Rusije po vojni. Imenovan je tudi že poslanik sovjetov na angleškem dvoru, bivši predsednik ukrajinske republike Rakovskij. Kongres sovjetov je ob priliki priznanja od strani Anglije izjavil, da bodo sovjeti delovali na to, da se doseže svetovni mir in da se po vojni opustošeni kraji Evrope gospodarsko obnovijo. — Anglija je s tem, da je Rusijo priznala, ne da bi vprašala koga za nasveto ali pa celo za dovoljenje, okrenila evropsko politiko v novo smer ter pokazala svoje prvenstvo v svetu. — Po vzgledu Anglije se je takoj požurila Italija, da podpiše

že davno sklenjeno in pripravljeno pogodbo z Rusijo ter prizna rusko vlado, in njenega zastopnika v Rimu. Po pogodbi dobi Italija paroplovno prvenstvo v Črnem morju. Rusija dobavlja Italiji vsako leto dogovorjeno množino žita, zato pa kupi v Italiji vsako leto izvestno množino industrijskih izdelkov.

Sovražniki Rusije in zlasti še ruski caristi so že poprej in posebej še ob Ljeningovi smrti raztrosili vse polno vesti o sporih med ruski komisariji in o uporih v Rusiji. Te vesti najboljše pobija angleško priznanje Rusije, ker Anglija gotovo ne bi nekaj priznala, kar samo razpada, — in pa to, da so vsi sovjetski komisariji, predvsem Trocki, o katerih se je trdilo, da so zaprti, pregnani itd., zopet izvoljeni v odbor, ki vodi ruske državne posle.

PRED NOVO EVROPSKO KONFERENCO.

Londoni listi javljajo, da se med Macdonaldom, predsednikom angleške in Poincarejem, predsednikom francoske vlade, vodi stalna korespondenca in to očitno zastran sklicanja konference, ki naj bi rešila vseh vprašanj v Evropi. Kakor se doznava, sledi o tem zaključek zaveznikov, čim dospe izvestje komisije strokovnjakov, ki proučuje plačilno zmoglost Nemčije. Anglija stremi, da se evropska konferenca skliče že prej, ker želi, da strokovnjaki neposredno njej priobčijo sklepe in izide svojega dela. S tem v zvezi se Anglija na deja, da pride istočasno s konferenco tudi do rusko-angleške konference. V londonskih službenih krogih se trdi, da bi angleška vlada najraje videla Čičerina kot voditelja ruskega zastopništva, ki bi prispelo v London. Ta konferenca bo potem važnejša, ker je ureditev odnosov med Anglijo in sovjetsko Rusijo v ozki zvezi z obnovo Evrope in ureditvijo medzavezniških dogov. Anglija se hoče potem Čičerina poslužiti zveze med rusko-angleško in evropsko konferenco. Ruska trgovska misija v Londonu je sporočila angleški vladi zaključek sovjetske vlade, da je Rusija pripravljena z vsemi silami sodelovati na gospodarskem razvoju in obnovi Evrope.

Naše prireditve.

Lepa prireditev našega dijaštva v St. lju v Slov. gor. V nedeljo, dne 10. februarja, priredi »Mentor«, krožek kat. narodnega dijaštva na gimnaziji v Mariboru v Slov. domu v St. lju v Slov. gor. ob 4. uri popoldne igrokaz v štirih dejanjih »Posestrimi« in burko v enem dejanju »Rusofil«. Ker je čisti dobiček namenjen za izpolnitev knjižnice krožke, priporočamo rodoljubnemu občinstvu, da to prireditev našega dijaštva kar najbolj podpre s svojo udeležbo. Nikogar, ki cení delo našega dijaštva, ne sme manjkati ob tej priliki. Zavednim šentilčanom in okoličanom pa bo kat. narodno dijaštvo pripravilo prav vesele urice.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Katoliško bralno in gospodarsko društvo priredi s tamburaši v nedeljo dne 17. februarja ob 15. uri veseligrto: »Davek na samec«. Na sporedu in izven sporeda marsikatero zanimivost. Domačin in sosedje vljudno vabljeni!

Ormož. (Igra.) Naš vrli orlovski odsek je nam priredil po preteku enega mesca na Svečnico zopet igro. Igral je veseligrto v treh dejanjih »V Ljubljano jo dajmo!« ter burko v enem dejanju »Čašica kave«. Vsi igralci so rešili igri jako dobro. Dopadel nam je Orel Majerič v vlogi očeta Srebrina, izvrstno je kakor vselej igrala predsednica Orlic Tilka Trop in tudi njeno hčerko Liziko je lepo rešila Verhovčakova Micka. In kaj naj rečemo od Iveta Trop v vlogi hlapca Pavla in od Lojzike Vorih v vlogi deklet Neže? Pri moj dun, vi dva sta jo po pogruntala! Tudi v burki »Čašica kave« gre vsem igralkam vsa čast, posebno krošnjariji Tilki in od prejšnjih iger znani, za vsako vlogo sposobni in dovršeno igrajoči Vavpotičevi Lojziki. Udeležba je bila srednja. Pričakovati bi bilo, da bi naši prijatelji imeli več smisla za pošteno in podučno zabavo. Kdo je to zakrivil, je tako znano. Bratje Orli in sestre Orlice, le tako naprej! Kdor ni za nas in vam le teškoče dela in drži na prazno slamo nasprotnikov, ki so jo zopet mlatili v »Taboru«, tega proč od društva! V slogi je moč! Le kritizirati in nič ne delati, je pač jako malo za društvo. V kratkem bo narejen stalni oder. Kaj ne, potem nam boste večkrat kaj priredili? Bog živil!

V združenju je moč. Od St. Jošta na Kozjaku poročajo: Na Svečnico smo priredili novo, lepo igro »Sanje«. Igralci so pokazali napredek glede veselja in poživljenosti za izobrazbo, pa tudi glede nastopa pri vpriporitvi. Vloge so bile v dobrih rokah. Posebno Vinko je svojo vlogo častno rešil. Žal, da so prostori premajhni, a bili so polni. Le od odraslih bi prosili še več zanimanja in priznanja za poživljeno delo naših vrlih moč in fantov-igralcev. Le še več naj jih vstopi v naše vrste, da bo naše društvo rastle in cvetlo in rodilo sad. »Le vkup, le vkup uboga gmašna«, ker le v združenju je moč.

Izobraževalno delo v Kozjem je v zadnjem času nad vse živahnijo. Dne 20. januarja je Orel v Kozjem nastopil prvič na odru z igro »Kazen ne izostane« ob obilni udeležbi občinstva v dvorani g. Podlinška. Igralci so brez-

hibno rešili svoje vloge, tudi občinstvo ni štedilo s pohvalo. Nad vse lep je bil govor, ki ga je govoril član tukajšnjega Orla. — V nedeljo, dne 27. m. m., pa smo bili Kozjani presenečeni. Društvo iz St. Petra pod Sv. gorami je vpriporilo v Kozjem igro, ki je delo tamkašnjega domačina, »Ljubezen in sovraštvo«, žaloigro v petih dejanjih v nabito polni dvorani g. Podlinška. Igralci so z novo nad vse zanimivo igro krasno rešili svoje vloge. — Priporočamo vsem društvom, da zahtevajo od izobraževalnega društva iz St. Petra po en izvod te igre. Končno pa prosimo izobraževalno društvo v St. Petru pod Sv. gorami, da nas še večkrat poseti s kako primerno igro v Kozjem. — Vse, ki so dobili okrožnice za orlovsko-organizatorični tečaj v Kozjem, prosimo, da na njih takoj odgovorijo.

Tedenske novice.

Smrt ameriškega predsednika Wilsona. V nedeljo, dne 3. t. m., je po daljšem bolehanju izdihnil bivši predsednik Združenih ameriških držav Thomas Woodrow Wilson, katerega ne pršteva samo Amerikanci svojim največjim in najznamenitejšim možem, ampak si je pridobil ogromne zasluge za človeški rod sploh. On je bil tisti, ki je v zadnjem trenutku prišel na pomoč državam, ki so se borile v svetovni vojski proti Avstriji in Nemčiji ter jim pomagal do zmage. Zmaga Amerike nad Nemčijo je zajela prodiranje germanizma tudi pri nas ter nam prinesla ujedinenje in svobodno državo. Po vojski je bil glavni Wilsonov namen ustvariti v Evropi trajen mir, da bode vladala v vseh državah zadovoljnost in napredek. V ta namen je svoje misli in načrte objasn timer 14 točkah, po katerih bi se morale države in narodi ravnati. Glavna vsebina teh točk je, da se osnuje Zveza vseh držav, ki bo razsojevala bodoče spore in preprečevala vojne; vsi narodi si morajo sami odločevati svojo usodo ter morajo uživati popolno svobodo. Da se ti njegovi načrti niso uresničili, ni kriv Wilson, pač pa evropske države, odnosno njihovi predstavniki, katere je gnal pri sklepanju miru najsebičnejši pohlep in besno sovraštvo. In baš radi tega so vse pogodbe po vojni tako na slabi podlagi, da lahko vsak hip zopet izbruhne v Evropi vojni požar. Tudi naša država se ne ravna po Wilsonovih načrtih in baš radi tega čutimo kruto pest centralizma in nadvlado enega plemena nad drugima dvema. — Ker Wilson v Evropi ni našel razumevanja za svoje načrte, ki bi bili uresničeni človeštvu prinesli boljšo in srečnejšo bodočnost, se je umaknil nazaj v Ameriko. Bolehnost ga je pregnala z njegovega odličnega mesta in živel je vedno bolj osamljen, dokler ga ni smrt odrešila. — Wilson je bil rojen leta 1856. Njegov oče je bil presbiterijanski (posebna verska družba) pastor. Po dovršenem vseučilišču je postal advokat, ker mu pa ta poklic ni dosti nesel, se je vrgele ponevno na učenje ter nato postal vseučiliščni profesor na univerzi Princeton in kmalu vodja te univerze. Začel se je udeleževati tudi v političnem življenju in leta 1910 je postal guverner v državi New-Jersey. Stopil je na čelo demokratske stranke in kot njen kandidat je bil izvoljen za predsednika Združenih držav Sev. Amerike. Leta 1916 je bil na to mesto ponovno izvoljen ter je ostal na njem do leta 1920, ko ga je zamenjal nedavno umrl Harding.

Samostojni »Ekonom« in revni vinogradniki. Pred kratkim se je vršila pred ljubljanskim sodiščem sodna obravnava trgovca Mifka iz Belecirke proti samostojnemu »Ekonomu«. Zasledovali smo stvar in poročamo se nam naravnost neverjeten slučaj samostojne korupcije. Jeseni l. 1921, ko je bil Pucelj minister, je kmetijsko ministrstvo za spomlad 1922 dovolilo za razdelitev med revne vinogradnike 10 vagonov modre galice po znižani ceni 18 K za kilogram. Te galice, ki je prišla od družbe »Danica«, pa Pucelj ni dovolil Kmetijski družbi, ampak »Ekonomu«. Ta pa je razdelil po naših informacijah med slovenske vinogradnike le 3 vagona; 7 vagonov pa je prodal po visokih cenah do 35 K za kg v Banat in drugam, tako da je zaslužil do 1 milijon kron na škodo revnih vinogradnikov. Pozivamo naše poslance, da stvar zasledujejo in čimprej razčistijo.

Mariborske novice. Dne 30. m. m. je bila mariborska zvonolivarna »Zvonoglas«, Tomanova ulica, svoj prvi liv, ki je obstojel iz 10 zvonov, kateri so naročeni od župnišč: Sv. Lovrenc na Dr. polju, Sv. Benedikt v Slov. gor., Bednja na Hrvaškem, Ploščica v Banatu. Dogodku samemu je prisostvovalo zelo veliko občinstva. Bilo je polno hvale o skrajni ljubeznivosti lastnikov in vodstva, ki je radevolje tolmačilo vsa vprašanja občinstva, katero je z veliko napetostjo pričakovalo, da je končno v tem veleobratu po tolikih težkočah, ki jih je lastništvo moralo premagati za koncesijo, le prišel trenutek, ko livar z besedami »Torej v božjem imenu!« sune z železnim drogom v luknjo topilne peči in se po pripravljeni poti vlije stopljena kovina v krasni barvi, da ide napolniti pripravljene forme pod zemljo. Občinstvo se je zapolnilo pripraviti, da je to velepodjetje v stanju zadostiti največjim nalogam, saj je v rokah strokovnjaka Greisinga, ki je rojen v družini, kjer je zvonolivarska obrt od pokolenja do pokolenja dedna. Tovarna sama je z velikansko topilno pečjo opremljena, ob koji ležita na obeh straneh po ena jama za formo. To zelo lepo velepodjetje, ki se bo kakor čujemo tudi sicer povečalo, je želo ta dan občo pohvalo in izraze občinstva, glaseče se, da je tako podjetje vse hvale vredno in za naše kraje prav potrebno. Želimo mu vsestranskega uspeha! — Ustrelil se je v svojem stanovanju s službenim samokresom tajni policist Andrej Tratnik. Samomorilec je že bolj v letih, oče 4 nepreskrbljenih otrok in je izvršil samomor radi denarne upornosti. — V Razvanju pri Mariboru se je smrtno nevarno obstrlel iz samomorilnega namena posestnik ter sodar Karol Ziringar. — V tork, dne 5. t. m., je nastal v gostilni Vlahovič na Aleksandrovi